

Agentschap Opgroeien (regie)
Koning Albert II laan 35 bus 32
1030 Brussel
T 02 553 30 01
F 02 553 31 85
www.jeugdhulp.be

Geïnteresseerde initiatiefnemers

Uw bericht van

Uw kenmerk

Ons kenmerk

Bijlagen

Vragen naar/e-mail

David Debrouwere
david.debrouwere@jongerenwelzijn.be

Telefoonnummer

02 553 31 70

Datum

06 MEI 2019

Betreft: decreet jeugddelinquentie - oproep tot kandidaatstelling voor delictgerichte contextbegeleiding

Geachte heer,
Geachte mevrouw,

Het decreet betreffende het jeugddelinquentierecht van 15 februari 2019 kiest er uitdrukkelijk voor om een heldere, snelle en constructieve reactie te geven op jongeren die een delict plegen. Met voorliggende rondzendbrief willen we u informeren over de modaliteiten tot kandidaatstelling voor een specifiek onderdeel van het jeugddelinquentierecht, nl. het organiseren van het ambulante aanbod als reactie op delicten.

1. Het decreet betreffende het jeugddelinquentierecht

De zesde staatshervorming maakt Vlaanderen bevoegd voor het bepalen van de reactie wanneer een jongere een delict pleegt. Na een intensief voortraject en uitvoerig overleg met werkveld, magistratuur, experts, ouderverenigingen en jongeren om tot een breed gedragen visie te komen, werd een voorontwerp neergelegd in het Vlaamse Parlement. Na een aantal hoorzittingen is de tekst van het decreet nog verder aangepast en verfijnd: er werden meer rechtswaarborgen ingebouwd voor de jongere en een aantal begrippen is verduidelijkt. Er is ook de uitdrukkelijke keuze voor een gefaseerde en zorgzame transitie.

Doelgroep: jongeren die delicten plegen

Het decreet regelt de reacties op jongeren tussen 12 en 18 jaar die een delict plegen of hiervan worden verdacht. Nieuw is de maximumleeftijd die nu, voor wat de uitvoering betreft, op 23 jaar gelegd wordt. Zo wordt rekening gehouden met de ontwikkeling van jongeren. Door een betere afstemming met de jeugdhulp, kunnen ook jongvolwassenen na hun 18de verjaardag nog begeleid worden.

Herstelgerichte benadering, slachtoffer op de voorgrond

In het nieuwe decreet krijgen jongeren nadrukkelijker de mogelijkheden om hun verantwoordelijkheid te nemen hun gedrag en de gevolgen ervan. De jongere wordt aangesproken de materiele en/of relationele schade die hij heeft toegebracht aan het slachtoffer en de gemeenschap te herstellen. Dit past in een herstelgerichte benadering waarbij het slachtoffer centraal wordt gesteld. Ouders en andere opvoedingsverantwoordelijken worden actiever en explicieter betrokken. De ondersteuning van de minderjarige om zelf initiatief te nemen bij de invulling van het herstel van de schade, krijgt een belangrijke plaats. Zo kunnen ze inzicht in hun fout verwerven, tonen dat ze de schade willen herstellen en hun fout rechtzetten. Ook het slachtoffer krijgt hierdoor een prominente plaats in de reacties.

Investeren in innovatieve aanpak

Vlaanderen kent verschillende goede praktijken in het intensief begeleiden van jongeren in hun omgeving. Deze methodieken zijn gebaseerd op werkzame en wetenschappelijk onderbouwde interventies die de jongere een centrale rol geven, maar ook gericht zijn op de betrokkenheid van de familie, vrienden en omgeving waarin de jongere opgroeit.

Positief project

Tijdens het voortraject tot het decreet kwam de vraag naar meer nieuwe mogelijkheden om een reactie in te vullen op het niveau van het openbaar ministerie (parket) en de jeugdrechtbanken. Daarbij gelden ook duidelijke rechtswaarborgen en wordt er uitgegaan van het vermoeden van onschuld. Er was ook eensgezindheid over dat sneller, maar constructief optreden mogelijk moet zijn, en mits de nodige rechtswaarborgen.

Het positief project is een nieuwe reactie en doet een appèl op de jonge dader om op een actieve en constructieve wijze zelf antwoorden te geven. De minderjarige moet kunnen rekenen op de nodige begeleiding en ondersteuning, maar kan zelf initiatief nemen. Het kan gaan over het volgen van een begeleiding met betrekking tot een agressie- of verslavingsproblematiek, het omgaan met druk uit de omgeving, enzovoort.

Gesloten begeleiding

Indien het noodzakelijk is, kan een jeugdrechter een jongere een gesloten begeleiding opleggen in een gemeenschapsinstelling. Nieuw is dat de gemeenschapsinstellingen evolueren naar een exclusief aanbod van gesloten begeleiding in een forensisch kader. Binnen het private aanbod zullen we op korte termijn verdere stappen zetten om een beveiligend aanbod te creëren voor jongeren in bijzonder verontrustende situaties.

Complementair met integrale jeugdhulp

De organisatie van de gesloten opvang voor diverse doelgroepen in Vlaanderen staat voor ingrijpende veranderingen. Zo wil het decreet gescheiden trajecten voor jongeren die verdacht

worden van een delict en jongeren in een verontrustende situatie (VOS). Tegelijkertijd schrijft de wetgever een duidelijke complementariteit van beiden naar voren.

Rechtswaarborgen: de reactie moet vooral duidelijk zijn voor jongeren zelf

Een belangrijke aanbeveling in de voorbereiding van het jeugddelinquentierecht kwam van de jongeren zelf: de reactie op een jeugddelict moet voldoende duidelijk zijn

Belangrijk is dat er voldoende rechtswaarborgen voor de minderjarigen zijn. Er wordt uitgegaan van het vermoeden van onschuld en er is gegarandeerde bijstand door een advocaat in alle stadia van de procedure.

2. Een innovatief ambulante aanbod

a Inhoudelijk

Het decreet jeugddelinquentierecht geeft aan de jeugdrechter de mogelijkheid om een ambulante reactie – zowel in de voorbereidende fase als in de fase ten gronde - op te leggen. Deze reactie op een delict die op zichzelf kan staan en waarbij de minderjarige verdachte niet uit zijn thuis- of opvoedingscontext wordt gehaald. Bij een ambulante reactie is het mogelijk dat de minderjarige zich naar een voorziening, instelling of dienst verplaatst om begeleiding te krijgen, deel te nemen aan een programma, een opleiding te volgen of iets anders, maar zonder dat hij daar blijft overnachten. Het is echter ook mogelijk dat de begeleiding of het programma wordt aangeboden bij de minderjarige thuis, in zijn opvoedingscontext, op zijn school enzovoort

De minderjarige wordt dus niet residentieel verwijderd uit zijn thuis- of opvoedingscontext. Het subsidiariteitsprincipe kan slechts geëffectueerd worden indien voorzien wordt in alternatieven voor vrijheidsberoving. Voldoende niet-vrijheidsberovende reacties en ambulante reactievormen, in alle fases van de procedure, zijn belangrijke voorwaarden voor een constructief jeugddelinquentierecht. Binnen de mogelijke reacties op jeugddelicten gepleegd door minderjarigen, is de ambulante reactie ook een middel om invulling te geven aan het belang van het actief betrekken van de ouders of de opvoedingsverantwoordelijken van de minderjarige verdachte bij de reactie op het jeugddelict. Op die manier kan opvolging van en ondersteuning aan ouders en opvoedingsverantwoordelijken verzekerd worden bij de uitvoering van de opgelegde reactie.

b. De ambulante reactie als onderdeel van een gedeeld traject

Dat de ambulante reactie een op zichzelf staande reactie is, sluit niet uit dat hij gecombineerd met ander aanbod ingezet wordt. De jeugdrechtbank heeft namelijk de mogelijkheid om meerdere sancties op te leggen, om ze te cumuleren. Wanneer de jeugdrechtbank een minderjarige toevertrouwt aan een afdeling binnen een gemeenschapsinstelling voor een gesloten begeleiding, kan deze bijvoorbeeld gelijktijdig gecombineerd worden met een ambulante reactie. We verwijzen ter zake naar de goede praktijken om vanuit één visie en vanuit een gemeenschappelijk kader, vertaald in een operationeel draaiboek, de samenwerking tussen gemeenschapsinstellingen en private actoren te stroomlijnen. Momenteel buigt een werkgroep zich over de samenwerking tussen deze actoren, specifiek in forensische trajecten. We voorzien hierover geregeld klankbordmomenten die op www.jeugdhulp.be aangekondigd zullen worden.

c. Modaliteiten inzake erkenning en subsidiëring

We hebben voor dit aanbod een structurele verankering voorzien in het besluit van de Vlaamse Regering van 5 april 2019 inzake de erkenningsvoorwaarden en de subsidienormen voor voorzieningen voor jeugdhulp. er werd een nieuwe typemodule gecreeerd waarvoor organisaties voor bijzondere jeugdzorg zich kunnen laten erkennen, de delictgerichte contextbegeleiding, die exclusief ingezet wordt wanneer er via de ambulante reactie wordt gereageerd op een jeugddelict.

De subsidie van deze typemodule wordt geïntegreerd in het reguliere financieringssysteem en bedraagt, net als de typemodule contextbegeleiding kortdurend intensief

Subsidie aan gemiddelde ancienniteit van 5 jaar	Subsidie per bijkomend jaar ancienniteit
26 661,99 euro	579,36 euro

Naast de algemene erkenningsvoorwaarden die van toepassing zijn op het door Jongerenwelzijn erkend aanbod, schrijven we in de regelgeving voor de typemodule delictgerichte contextbegeleiding de volgende specifieke erkenningsvoorwaarden in:

- de voorziening zet de typemodule alleen in voor minderjarige delictplegers of minderjarige verdachten;
- de voorziening gebruikt wetenschappelijk onderbouwde methodieken die de criminogene noden van de minderjarige centraal stellen en die responsief en contextgericht zijn. We kiezen er dus niet voor om methodieken op te leggen, maar formuleren wel de dwingende verwachting dat voorzieningen onderbouwde methodieken gebruiken.

d. Spreiding

We beogen met voorliggende rondzendbrief 50 modules contextbegeleiding kortdurend intensief te realiseren, gespreid over Vlaanderen en Brussel. We spreiden het aanbod, op basis van de programmatie van Jongerenwelzijn, als volgt over de verschillende regio's:

Antwerpen	16
Limburg	7
Oost-Vlaanderen	11
West-Vlaanderen	9
Vlaams-Brabant en Brussel	7
Totaal	50

In functie van het creëren van werkbare schaalgroottes, worden Vlaams-Brabant en Brussel samen genomen.

We gaan er uiteraard van uit dat organisaties die momenteel al een deel van hun capaciteit, in de vorm van contextbegeleiding kortdurend intensief, exclusief inzetten voor de ambulante begeleiding van minderjarige delictplegers deze capaciteit ook binnen de uitvoering van voorliggende oproep en bovenop de hogervermelde uitbreidingsdoelstellingen laten erkennen als delictgerichte contextbegeleiding. Het kandidaatstellingsformulier biedt hiervoor de ruimte.

3. Modaliteiten voor kandidaatstelling

a. Beoordelingscriteria

Alle ingediende aanvraagdossiers zullen beoordeeld worden aan de hand van de volgende criteria:

- de mate waarin de aanvraag globaal de kernaspecten van het aanbod, zoals in punt 1 en 2 vermeld, beschrijft (10%);
- de mate waarin aangetoond wordt dat de aanvraag afgestemd is met en gedragen wordt door de regionale/lokale partners uit de jeugdhulp (10%);
- de mate waarin aangetoond wordt dat de initiatiefnemer in een operationeel netwerk opereert met concrete samenwerkingsafspraken, in functie van een kwaliteitsvolle begeleiding van de doelgroep (10%);
- de relevante ervaring met de doelgroep (10%);
- de wijze waarop aangetoond wordt dat de voorgestelde methodiek onderbouwd is, de criminogene noden van de minderjarige centraal stelt en responsief en contextgericht is (20%);
- het verslag van het IROJ (40%).

b. Timing en procedure

U dient uw aanvraag ten laatste op vrijdag 7 juni 2019 bij Jongerenwelzijn in, zowel per e-mail aan voorzieningenbeleid@jongerenwelzijn.be als per aangetekende brief met ontvangstmelding (poststempel geldt als bewijs). U gebruikt hiervoor het standaardformulier dat u vanaf 13 mei 2019 op www.jeugdhulp.be terugvindt. We benadrukken dat er, met uitzondering van het IROJ-verslag, bij de dossierbehandeling en de besluitvorming enkel rekening gehouden wordt met de inhoud van het standaardformulier en niet met bijlagen en andere (ondersteunende) documenten.

Enkel aanvragen die met het standaardformulier ingediend worden, komen in aanmerking.

Jongerenwelzijn bezorgt op maandag 10 juni 2019 alle dossiers aan het IROJ van het/de werkgebied(en) waar het beoogde aanbod gerealiseerd wordt. We verwachten dat het IROJ een uitspraak doet over elk individueel dossier en vanuit zijn deskundigheid en expertise nagaat of de aanvraag inhoudelijk voldoet aan het hierboven omschreven kader en of de aanvraag zich effectief in regionale en lokale netwerken en dynamieken inschrijft.

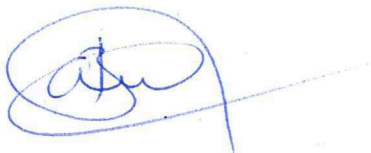
Het IROJ bezorgt zijn advies uiterlijk op maandag 1 juli 2019 aan Jongerenwelzijn. De adviezen maken integraal deel uit van de aanvraagdossiers.

Ten laatste op vrijdag 19 juli 2019 ontvangen de initiatiefnemers een gemotiveerde beslissing over hun aanvraag.

We danken u voor het engagement dat u dagelijks opneemt in de jeugdhulp en wensen u alle succes bij het uitwerken van uw aanvraagdossier.

Met vriendelijke groeten,

Voor de administrateur-generaal,
afwezig,

Bruno Vanobbergen
Algemeen directeur

De Vlaams minister van Welzijn,
Volksgezondheid en Gezin

Jo Vandeurzen